

Szabad emberek...

Olvassom az újságban, és magamban rávágom hetykén: megmondtam én! Magamban merek csak hetyke lenni, vissza is táncolok, ha kinyitom a számat. Ha kinyithatom egyáltalán.

Biztosan emlékeznek sokan arra az eleget nem idézgetett ígére, hogy szabad ember szabad országban azt gondol, amit szabad. Hivatalosan talán soha el nem hangzott, de a puhaságában is önkényuralmi rendszerként üzemelő diktatúra totális rendszerét talán legjobban jellemezte. Amit ebből most előkérődzni akarok, egyenes ági rokonságban volt a nagy példakép „bumacsának” csúfolt engedélycetlijével.

Kálmánnal párban vettük a fejünkbe annak idején, hogy a még javakorában lévő szegedi olajmezőről is összehoznánk egy fényképkiallítást. Lépten-nyomon megállíthattak volna bennünket. Nem a koltot kapta elő ilyenkor a magunkfajta, mint a lődöző Amerikában a cowboy, hanem az engedélyét. Elmentünk tehát a cég fejéhez, adna egyet.

Ismeretségünk régi keletű volt, és gyümölcsöző. Ő is dunántúli volt, meg én is az vagyok. Akkoriban még nyomtam a gombot a televíziónak, sokszor találkoztunk. Elő is rángathattam volna híradós igazolványomat, de Kálmánnak nem volt ilyen, kértünk tehát. Ha jól emlékszem, akkoriban már kezdték kiépíteni azt a szokást, hogy legyen gázvezeték minden faluban – később a tanácsháza előtt mindig ünnepélyesen meggyújtották a gázfáklyát –, örökös ellenkukacos mentalitással megkérdeztem tehát a főnököt, mi lesz itt, ha elkezd fogyni a gáz? Leszoktatjuk az embereket a fáról is, a szénről is, és ott maradnak meztelen fenékkal a pusztá fölön.

Elhessenteni akarta minden aggodalmamat, és azt mondta teljes hittel, amíg a Szovjetuniónak lesz, addig nekünk is lesz. Az ő fejében talán még a gondolata se termett meg annak, ami pusztá tényként említődik immár másfél évtizede – hogy a Szovjetunió is megszűnhet –, de a meztelen fenékkal ücsörgés hideg ténye már fenyeget bennünket.

Intercityvel utaztam a minap, ingyen szolgálhattam ki magamat az egyik újságból, abban olvastam a meglepő hírt: fogyogat a gáz. Ahogy az olaj is kifogy lassan-lassan az emberiség talpa alól. Piaci körülmények között normális velejárója, hogy az egekbe emelkednek az árak, másik jele pedig az, tiltakozni kezdenek a levegőromlás miatt az emberek. Pártvezérek és képviselők is megnyergelik ezt a lovat, és biciklijük nyergébe pattannak. Most is ez történt.

Mit is ír az újság? Cikkcímével rikkantja a fülembbe, hogy nem biztonságos a földgázellátás. Még nem azt teszi hozzá, hogy elfogy ez is, csak azt, baj van a keresztmetszettel. Nálunk már az öregátkosban is mindig a keresztmetszetekkel volt a baj. Az egyik képviselő mondta volna, hogy a csővezetékes szállítás kihasználtsága nem növelhető tovább, emiatt „az ország földgázellátása penge-élen táncol”. Magyarra fordítva ez azt jelentené, hogy adnánk mi, nagyon adnánk, de nem fér bele annyi a csőbe, amennyi nektek kellene. Még magyarul: valakik csőbe húztak bennünket.

Azelőtt ilyen riasztás meg nem jelenhetett volna. Azóta, így mondják, szabadabbak lettünk.

H. D.

Hétfőn este a Bartók Béla Művelődési Központban

Carmen-szereplők az operabarátoknál

MUNKATÁRSUNKTÓL

A közelgő szegedi Carmen-bemutató közreműködőit látja vendégül hétfőn 18 órától a Bartók Béla Művelődési Központ nagyszínházában évadnyitó estjén a 15 éves jubileumát ünneplő Szegedi Operabarátok Egyesülete. Fellép az októberben Carmen szerepében bemutatkozó Tóth Judit, az operatársulat Mi-

caelát éneklő új tagja, Wittinger Gertrúd, a Don Joséként bemutatkozó Hajdú András és az Escamillót alakító Réti Attila. Zongorán kísér: Rákai András. A beszélgetős estre várják Varsányi Anna dramaturgot és Molnár László zeneigazgatót, a produkció karmesterét. A rendezvény házigazdája Gyémánt Csilla színháztörténész, az egyesület elnöke.

A kis herceget táncolták

A szlovák kultúra napjai Magyarországon rendezvénysorozat részeként a Szegedi Nemzeti Színházban lépett fel a Kassai Állami Színház balettagyüttese. Szerdán a Carmen és a Bolero című produkciót játszotta a társulat Ondrej Soth koreográfiájára, tegnap délután pedig A kis herceg című balettel előadást táncolták a kassaiak a szegedi gyerekeknek

Fotó: Kárnok Csaba

Állati szerveken és műanyag utánzatokon gyakorolnak a jövő sebészei

Virtuális műtő Szegeden

Sokkal többet műtenek, mint a korábbi rezidensek, de nem igazi betegeken gyakorlatoznak a szegedi orvostanhallgatók az idei évtől. A diákok a Sebészeti Műtéttani Intézetben felépített virtuális műtőben tanulhatják meg a különféle beavatkozásokat. Az első óra az alapokról szólt.

Az igazihoz teljesen hasonlító műtőben, „virtuális betegen” tanulnak operálni az idei évtől a Szegedi Tudományegyetem orvostanhallgatói. Egy európai uniós pályázatnak köszönhetően, melyen a szegedi, a pécsi és a debreceni orvoskar sebészeti műtéttani intézetei nyertek konzorciumként, több mint 222 millió forintból átalakítják a sebészeti gyakorlati alap- és szakképzési rendszert. Egy másik, 60 milliós pályázattal pedig az orvosjelölteknek az idei évtől sokkal több tapasztalatszerzésre lesz lehetőségük, ráadásul úgy, hogy közben egyetlen igazi betegen sem kell gyakorolni.

– Régen több olyan beavatkozás volt, amelyeket állatokon tanítottunk be a hallgatóknak, ám az állatvédelem miatt ezeknek a lehetőségeknak a köre fokozatosan szűkült – mondta el Boros Mihály, az SZTE ÁOK Sebészeti Műtéttani Intézet tanszékvezető egyetemi tanára. – Más feladatokat betegeken, vagy saját magukon hajtottak végre, de az utóbbi időkben már az olyan egyszerű művelet, mint az injekciózás is egyre nehezebb volt, ha a beteg megtudta: ő az első páciens, akinek az orvostanhallgató injekciót ad.

A modern sebészet kialakulásával arra is egyre kevesebb lehetőség nyílt, hogy a diákok egy tapasztalt sebész mellett végignézhessenek egy-egy műtétet. Hiszen sok esetben használják már azt a módszert, amikor nem kell megnyitni a testet, hanem a bevezetett műszerek segítségével, kívülről végzik el a beavatkozást. Ezeknek az eszközöknek a finom használatát viszont nem lehet megfigyeléssel elsajátítani. Ezért úttörő jelentőségű az a virtuális műtő, amelyet az országban elsőként a szegedi hallgatók vehettek birtokba. Itt ugyanis pontosan ezeket a műtéteket gyakorolhatják, csak hogy nem embereken, hanem állati szerveken, illetve emberi szerveket és szöveteket utánzó eszközökön. Mindemellé az elmélet elsajátításában számítógépes program is a segítségükre lesz, amelyből a szükséges alapmozdulatokat már a műtőbe kerülés előtt megismerhetik.

Az első órán természetesen műtétről még szó sem volt, mert még ha csak virtuális világ is az, amelyet a Sebészeti Műtéttani Intézet alagsorában építettek fel, ugyanazok a szabályok érvényesek, mint az igaziban. A har-

A hallgatók a Sebészeti Műtéttani Intézetben gyakorolhatnak

Fotó: Schmidt Andrea

madéves hallgatóknak tehát az alapoknál kellett kezdeniük: megtanultak bemosakodni, beöltözni és szabályosan közlekedni a steril helyiségben. Aki azt hinné, ezek egyszerű dolgok, próbáljon meg nyolc percig kezét mosni úgy, hogy a kézfejét egyszer sem lógatja le, vagy végezzen kemény szellemi és fizikai munkát órákon át úgy, hogy közben még az sem mindegy, hogyan kerül meg a mellette álló kollégáját.

Az óra végén a diákok kivétel nélkül lelkesedtek. – Engem csak a kíváncsiság hajtott, mivel leendő fogorvosként sosem fogok mű-

tőben dolgozni. De nagyon tetszik, amit itt megtanulhatunk – mondta Zsedényi Ádám. Évfolyamtársnője, a kardiológusnak tanuló Kliment Ágnes viszont fontos tapasztalatokat szerezhet ezeken a gyakorlati foglalkozásokon, jóval többet, mint a korábbi évfolyamok hallgatói közül bárki is. – Nyári gyakorlaton voltam már műtőben, de most legalább majd nemcsak nézem, hanem magam is részt veszek az operációkban. Nagyon örülök, hogy mi lehetünk az elsők, akik már így tanulhatjuk meg a szakmánkat.

TIMÁR KRISZTA

Magyarországot választották a listáról

Mexikói és amerikai cserediák Vásárhelyen

Egy mexikói és egy amerikai cserediák ezt a tanévet a nemzetközi Rotary Club jóvoltából a vásárhelyi Németh László Gimnáziumban tölti. Az amerikai Graff Josie Sebestyén Júlia műkorcsolya-versenyző sikere láttán lett kíváncsi hazánkra. A mexikói Karola Rodriguez Lopez szerint a magyarok jól palástolják a kíváncsiságukat.

A Rotary Club nemzetközi hálózata jóvoltából került a mexikói Karola Rodriguez Lopez, valamint az amerikai Pittsburg mellől érkezett Graff Josie a számukra idegen környezetbe, a vásárhelyi Németh László Gimnáziumba.

A pennsylvaniai Pittsburg mellől érkező Graff Josie szerint a kulturális különbség nem olyan nagy az amerikaiak és a magyarok között. Josie amúgy számunkra szinte elképzelhetetlen előzmények után érkezett hozzánk. A Rotary ugyanis azt kérte tőle, hogy írjon egy listát arról, melyik országba utazna a legszívesebben cserediákként. Josie listáján Magyarország a negyedik lett a sorban, köszönhetően annak, hogy látta odahaza a tévében a magyar Sebestyén Júlia műkorcsolyázót, aki a Salt Lake Cityben rendezett téli olimpián nyolcadik

lett, míg az Európa Bajnokságon aranyérmes lett. Az amerikai lány azért tette ilyen előkelő helyre országunkat, mert kíváncsi volt, milyen lehet Júlia szülőhazája.

A Mexikó Cityből érkezett Karola Argentínát, Brazíliát is választhatta volna a Rotary jóvoltából, végül mégis Magyarországot mellett döntött, mert nagyon érdekli az európai kultúra. Igaz, először úgy volt, hogy az Európai Unióból Olaszor-

szágba vagy Franciaországba mehet.

– Először az interneten néztem meg, milyen Magyarország, s elképzeltem valamilyennek, persze a valóság egy kicsit más – mondta. Karola szerint a mexikóiak közvetlenebbek és barátságosabbak a magyaroknál, akik jól rejtgetik kíváncsiságukat.

A két diák a társaival még angolul beszél, ám terveik szerint hamarosan magyarul tanulnak.

KOROM ANDRÁS

Karola és Josie. Érdekesnek találják hazánkat

Fotó: Tésik Attila